

Premijerski sat – 25. oktobar 2017.

Klub poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore

Prof. dr Miodrag Bobo Radunović

POSLANIČKO PITANJE

Gospodine predsjedniče Vlade,

Kakav je trenutni status realizacije više projekata u okviru integralnog projekta „Bjelasica i Komovi“? Koje su aktivnosti na infrastrukturnom i saobraćajnom opremanju tog prostora do sada realizovane, kolika su sredstva utrošena u ovoj godini i kakvi su planovi za projekte i ulaganja u narednoj godini?

Koliko će, fazno i nakon pune realizacije projekta, isti generisati novih radnih mjesta u turizmu, ugostiteljstvu, poljoprivredi?

Obrazloženje

Projekat pod nazivom „Bjelasica i Komovi“, koji kao integralan projekat objedinjava u sebi više projekata na teritoriji nekoliko opština dominantno sjevernog regiona Crne Gore, predstavlja najveću razvojnu šansu manje razvijenog sjevera. Ova Vlada je, takođe u fokus svog djelovanja, a u cilju ravnomjernijeg regionalnog razvoja, ocjenila projekat prioriternim i kapitalnim.

U pitanju je jedan od sistemski i funkcionalno najbolje koordiniranih projekata do sada, godinama već unazad, koji, prema najavama, prve konkretne rezultate može dati već sledeće godine, ukoliko se ispoštuje planirana dinamika realizacije, i ukoliko to dozvole vremenski uslovi.

Vlada Crne Gore je još 2010. godine stvorila planske pretpostavke za uspješnu valorizaciju navednog prostora usvajanjem PPPN Bjelasica i Komovi, koji je prepoznao osam lokaliteta pogodnih za razvoj ski centara. Vlada Crne Gore se u inicijalnoj fazi, a sve u cilju privlačenja renomiranih stranih investitora, opredjelila za razvoj tri skijališta: „Kolašin 1600“ u Kolašinu, „Žarski“ u Mojkovcu i „Cmiljača“ u Bijelom Polju.

S obzirom na ranije stvorene planske pretpostavke, kao i sredstvima Kapitalnog budžeta infrastrukturno i saobraćajno opremanje dijela tog prostora započetog za vrijeme mandata prethodne Vlade, tokom ove godine svjedočili smo i postavljanju stubova žičare jednog od budućih skijališta, kako bi se u što kraćem roku stvorili uslovi za početak rada novog skijališta na Bjelasici.

Stoga, i Poslanički klub DPS-a i vjerujem cjelokupnu crnogorsku javnost, naročito građane našeg sjevernog regiona, zanima koje su aktivnosti do sada sprovedene, kakava je dinamika realizacije aktivnosti u ovoj i narednoj godini, koja će sredstva biti opredjeljena za to, i kakva je procjena po pitanju roka početka rada prvog novog skijališta na prostoru Bjelasice.

Odgovor molim i u pisanoj formi.

ODGOVOR PREDsjedNIKA VLADE

Poštovani poslaniče Radunoviću,

Zahvaljujem Vam na postavljenom pitanju, jer je ono zapravo provjera programskih opredjeljenja koja sam saopštio u Eskpozeu – da kroz kontinuiran razvoj infrastrukture, dugoročnu valorizaciju prirodnih resursa, i posebno realizaciju razvojnih projekata u sektorima u kojima Crna Gora ima komparativne prednosti, nastavimo da snažimo svaku od dimenzija našeg ekonomskog razvoja.

Pored dinamičnih aktivnosti na izgradnji prve dionice auto-puta vrijednosti preko 800 miliona eura, koji otvara nove horizonte razvoja cijele Crne Gore, uporedo se, u Sjevernoj regiji, realizuje više infrastrukturnih projekata od značaja za dalji razvoj i perspektivu tog dijela zemlje.

Konkretno, „Kolašin 1600“, jedan od turističkih centara koji je prepoznat Prostornim planom posebne namjene „Bjelasica i Komovi“, a koji je predmet Vašeg poslaničkog pitanja, biće 24 kilometra udaljen od auto-puta, a upravo na tom području u toku je izgradnja i dionice važnog putnog pravca Lubnice-Jezerine ukupne vrijednosti od oko 35 miliona eura, čijim puštanjem u saobraćaj će razdaljina od centra Berana do centra Kolašina biti 38 km.

O pozitivnom razvojnom, ekonomskom i društvenom uticaju ova dva projekta na sjever Crne Gore, suvišno je, vjerujem, dodatno govoriti.

Prostorni plan posebne namjene „Bjelasica i Komovi“ predviđa detaljnu prostorno-plansku razradu za 7 ski-centara: Kolašin 1600, Žarski u Mojkovcu, Cmiljača u Bijelom Polju, Kolašin 1450, Komovi, Torine, Jelovica, kao i za eko-avanturistički park „Komovi“.

Direkcija javnih radova uradila je investicione elaborate kojima su definisani projekti koje je neophodno realizovati za uspješan razvoj 3 ski centra, i to: Kolašin 1600, Cmiljača i Žarski.

Plan je da se do 2020. godine u njihov razvoj utroši cca 60 miliona eura.

Tokom 2017. dakle, tokom ove godine, za ova 3 rizorta plaćeno je ukupno oko 1,5 miliona eura (ski-centar Kolašin 1600 – 370.000 eura; ski-centar Cmiljača, Bijelo Polje – 500.000 eura i ski centar Žarski, Mojkovac - 630.000 eura).

Dodatno, izvedeni su radovi za koje čekamo ispostavljanje faktura u ukupnom iznosu od oko 5 miliona eura (Za ski-centar Kolašin 1600 – 4,7 miliona; za ski-centar Cmiljača, Bijelo Polje – 100.000 eura; i za ski-centar Žarski, Mojkovac – 200.000 eura).

Kako se radi o višegodišnjim projektima, radovi na razvoju planinskih centara planirani su u dvije faze. U okviru I faze u toku su radovi na izgradnji neophodne infrastrukture (koja podrazumijeva objekat bazne stanice, putnu, elektroenergetsku i hidrotehničku

infrastrukturu, žičare i ski staze), a plan je da se nakon izrade glavnog projekta za vještačko osnježivanje, definiše predračunska vrijednost i dinamika izvođenja radova II faze.

Dalje, Prostorno-planskom dokumentacijom **projekat „Kolašin 1600“** prepoznat je i kao okosnica razvoja zimskog turizma, čijim će se razvojem stvoriti preduslovi za razvoj ostalih skicentara. Od donošenja Investicionog elaborata za ovaj lokalitet, 2014. godine, ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosi oko 16 miliona eura.

Naime, urađena je trafostanica Jezerine, dok su u toku završni radovi u okviru prve faze (objekat bazne stanice površine 1600m², žičara šestosjed, 4 kilometra ski staza, parking za dnevne skijaše, put od ski centra Kolašin 1450 do ski centra Kolašin 1600 i vodosnabdijevanje objekta bazne stanice), čiji se završetak očekuje tokom III kvartala 2018. godine.

U 2017. godini u Ski centru 1600 probijeno je 2 kilometra puta i postavljeno 13 specijalnih stubova za žičaru dužine oko 1700 metara. Očekujemo da do kraja godine budu završeni radovi na postavljanju žičare, a pokrenuta je i procedura za osnivanje privrednog društva „Skijališta Crne Gore“, koje bi upravljalo budućim rizortom.

Prema informacijama koje sam dobio iz Ministarstva održivog razvoja i turizma, ukoliko sve aktivnosti budu realizovane planiranom dinamikom, početak rada skijališta Kolašin 1600 planiran je za sezonu 2018/2019.

Kada je u pitanju razvoj **planinskog centra „Cmiljača“** u Bijelom Polju, od usvajanja Investicionog elaborata 2014. godine, obavljene su brojne pripremne aktivnosti, a do kraja godine će se objaviti javni pozivi za realizaciju projekta I faze. (A to je izgradnja objekta bazne stanice, žičare, ski staza, kao i raspisivanje tendera za izgradnju trafostanice sa dalekovodom, i vodosnabdijevanje objekta bazne stanice).

Za 10 mjeseci ove godine, na Ski-centru Cmiljača probijeno je i asfaltirano 4,2 km puta (potez Latinska kosa-Jasikovac), a izgrađen je i most na rijeci Ljubovići, i probijeno 500 metara puta (potez Ravna rijeka–Latinska kosa).

Dodatno, u toku je uvođenje izvođača u posao za I fazu – proboj 1,2 km puta Jasikovac–Cmiljača, kao i vrednovanje ponuda za II fazu – proboj nastavka puta Jasikovac-Cmiljača od 3,8 kilometra.

Dakle, radovi sve u ovoj godini.

Kada je u pitanju putna infrastruktura na ovom lokalitetu, završeno je ili je u fazi realizacije nekoliko putnih pravaca. Ukupna vrijednost do sada izvedenih radova je 1.2 mil €, a u toku je ugovaranje radova i uvođenje izvođača u posao za projekte vrijednosti 2.7 mil €.

Kada je riječ o **planinskom centru Žarski**, od usvajanja Investicionog elaborata 2016. godine, posebna pažnja takođe je posvećena putnoj infrastrukturi.

U 2017. godini probijeno je 2 kilometra puta za Žarski katun (potez Vragodo-Žarski), vrijednosti 1,2 miliona eura, a u toku je vrednovanje ponuda za II fazu radova na proboju 3,5 kilometra puta vrijednosti 1,9 miliona eura.

Do kraja godine planirano je da se objavi javni poziv po sistemu Projektuj i izgradi za objekat bazne stanice na lokalitetu Žarski, a u planu je da se 2018. godine objavi javni poziv za izgradnju žičare i ski staza.

Dakle, tokom 2020. godine planirano je da se stave u funkciju i ova dva planinska centra.

Uvaženi poslanice,

Prema procjenama efekata posebne namjene za Bjelasicu i Komove koje su, između ostalih, radile vodeće svjetske kompanije za razvoj turizma, ključni očekivani ekonomski efekti realizacije cjelokupnog projekta su investicije od nekoliko stotina miliona eura, težišno u turizmu i poljoprivredi, što će obezbijediti hiljade novih radnih mjesta u ovim privrednim granama i srodnim djelatnostima.

Iako ohrabruju i procjene koje ste čuli, uvjeren sam da je najbolja potvrda ispravnosti odluke Vlade da ulaže u Sjever i razvija planinski turizam zapravo dolazak renomiranih hotelskih grupa.

Nesporno, realizacijom ovih investicija obezbijediće se snažan regionalni razvoj, otvoriti nova radna mjesta, i povećati atraktivnost cjelokupnog prostora za domaće i strane investitore. Na taj način Crna Gora će značajno unaprijediti svoju turističku ponudu, i moći da izađe u susret rastućoj potražnji posjetilaca kao cjelogodišnja turistička destinacija.

Hvala vam.

Klub poslanika Demokratskog fronta

Andrija Mandić

POSLANIČKO PITANJE

Da li ste uradili procjenu rizika po ukupnu bezbjednost zemlje zbog državnog terora koji vrši crnogorska vlast nad Demokratskim frontom, i sagledali sve posledice koje mogu nastupiti zbog ovakvog Vašeg brutalnog odnosa prema najjačem opozicionom političkom subjektu?

Pozivam Vas, kao glavnog naredbodavca u državnoj vlasti, da odmah oslobodite naše nevino utamničene članove i zaustavite sve montirane policijsko-sudske procese koji se vode protiv plitčara iz DF-a i njihovih članova porodica.

Obrazloženje

Kada je poslanički klub DF-a, nedavno, donio odluku da direktno zatraži odgovore od ljudi koji upravljaju kompletnim državnim aparatom, upravo smo pošli od činjenice da ste Vi ključni donosilac odluka u borbi protiv DF-a i to ne samo iz domena rada Vlade nego i iz nadležnosti kojie pripadaju drugim granama vlasti.

Naime, prvo neki ministar najavi šta treba da urade zaposleni u pravosuđu a onda sa te „nezavisne“ adrese uslijedi razrada sapoštenog stava iz Vlade. Tako je početak sudskog procesa, odnosno, podizanje optužbenice protiv nas iz DF, prvi najavio član Vlade Predrag Bošković, određivši i rok do kada će Tužilaštvo morati da sprovede tu naredbu. Nakon toga su krajem maja 2016. godine dospjeli u javnost Vaši telefonski razgovori koji su razotkrili i Vašu ulogu u kreiranju samog toka i konačnog epiloga procesa koji se vodi protiv DF-a. Vi ste tada saopštili, važnoj međunarodnoj adresi, da će montirana optužnica, koja dominantno počiva na izjavi lažnog svjedoka saradnika, protiv poslanika kolege Milana Kneževića, Mihaila Čađenovića, mene i devet naših sunarodnika-državljana Srbije, za izmišljeni državni udar, biti potvrđena i da će nas vlast potom osuditi. Nakon nekoliko dana kasnije, Vijeće Višeg suda, koji je, inače, pritvzakonito formirano od takozvanih „provjerenih“ sudija, prihvatilo je nepismeni tekst optužnice Vašeg ključnog poslušnika GST Milivoja Katnića. Sasvim „slučajni“ izbor sudije i sudskog vijeća koji će voditi sudski proces, njihovo dosadašnje pristrasno i nevaspitano ponašanje, onemogućavanje iznošenja važnih činjenica, produžavanje pritvora nevino okrivljenima, odlukom o oduzimanju putnih isprava kolegi Kneževiću i meni i sprečavanje naših putovanja na važne sastanke van granica Crne Gore, uradile su sve to u skladu sa Vašim naredbama. Zloupotrebom državnog aparata i putem državnog terora Vaša Vlada i DPS obračunavaju se sa najjačim opozicionim subjektom DF-om, a dodatno se ovim nedozvoljenim načinom političke borbe zastrašuju, strahovima skloni, pojedini opozicioni politički subjekti i disciplinuju sumnjičavi koalicioni partneri.

Očigledno je da iza svega što se do sada desilo stojite lično Vi, a nije nikakva tajna da je glavni operativac u ovom montiranom političkom procesu Vaš potpredsjednik Zoran Pažin.

Poslanični klub DF ne želi više da gubi vrijeme i troši dragocenu energiju na poslušnike koje posao u pravosuđu ne rade u skladu sa zakonom i vlastitom savješću već bespogovorno slijede Vaša uputstva i naređenja. Pretpostavljam da neki moraju da slučaju zbog toga što im je osnovno zaposlenje u tajnoj policiji, na čijem ste čelu bili dugu niz godina, a posao u pravosuđu im dođe kao jedna vrsta paravana za osnovnu djelatnost. Ne isključujem mogućnost da su neki direktno plaćeni. Recimo, javnost je upoznata da je Saša Čađenović, specijani tužilac, zbog servilnosti i spremnosti da utamniči čak i nevinog rođaka Mihaila Čađenovića, iz DF, dva dana nakon te bijedne odluke od 7. februara 2016. godine, lično do Vas nagrađen ogromnim i vrijednim stanom, Svakako da postoji i ona treća kategorija koja mora svako naređenje da izvrši jer bi u suprotnom moglo da ispliva mnogo čega kompromitujućeg o „nosiocu važne funkcije“ iz dokumentacije ANB-a.

Vaša Vlada je kao i Vlada Vašeg prethodnika poslala jednostavnu poruku pravosuđu: služenje se nagrađuje, a neposlušnost kažnjava. Siguran sam da ste baš sa nedavnom smjenom rektorke Radmile Vojvodić, jedne značajne političarke iz Vaše stranke, zaslužne za mnoge izborne rezultate DPS, dodatno osnažili prethodno citiranu poruku o načinu vladanja. Kako se danas osjećaju i ponašaju zaplašeni mali tužioci ili sudije najbolje nam je pokazao sudija Goran Đuković koji je nedavno izrekao kaznu zatvora kolegi Milanu Kneževiću u trajanju od sedam mjeseci.

Ta matrica upravljanja pomoću sluge, kome je, obično, dozvoljeno da pred ostatkom zajednice pa čak i pred vlastitom porodicom glumi nekakvog nosioca vlasti iako zna da ga gazda iz Vlade drži na kratkom povodcu je u potpunosti pokvarila politički život u zemlji i to je u suštini glavna prepreka za izgradnju slobodnih i nezavisnih institucija. Takvog ponašanja je bilo i ranije na ovim prostorima i to je suštinski problem dugotrajnog vladanja jedne autokratske stranke ili pojedinca. Taj problem se na valjan način ne može riješiti bez promjene vlasti u Crnoj Gori. Tada bi se, tek, stekli uslovi za oslobađanje pravosuđa od štetnog uticaja izvršne vlasti, a kroz opšti reizbor sudija i tužilaca, pravosuđe bi se dodatno oslobodilo korumpiranih, kriminalizovanih i služenju sklonih pojedinaca.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

ODGOVOR PREDSJEDNIKA VLADE

Poslaniče Mandiću,

Zadovoljstvo mi je što poslije duže vremena mogu da Vas vidim u Parlamentu i na radnom mjestu. Nadam se da Vam je skoro jednogodišnji odmor prijao i da ćete se s novim elanom sada posvetiti obavljanju posla za koji vas plaćaju građani Crne Gore.

Pažljivo sam pročitao Vaše pitanje, kao i obrazloženje, pa dozvolite da veoma konkretno odgovorim.

Nijesmo uradili procjenu rizika po ukupnu bezbjednost zemlje, ne iz onog razloga koji ste Vi naveli u Vašem pitanju. Dakle, navodni državni teror koji crnogorska vlast vrši nad Demokratskim frontom, kako ste Vi kazali, nije mogao biti povod za izradu takve bezbjednosne procjene.

Takvog rizika, naravno, nije bilo, iz prostog razloga što crnogorska vlast ne vrši nikakav teror nad bilo kim u ovoj zemlji, pa ni nad Demokratskim frontom.

Jedini teror kome smo svi zajedno bili svjedoci i očevici jeste teror koji je Demokratski front sprovodio više mjeseci nad građanima Crne Gore i crnogorskom javnošću, a koji je kulminirao uoči parlamentarnih izbora, prije nešto više od godinu dana.

Tada je vaš teror ozbiljno zaprijetio da preraste u terorizam. Ali, pravna država Crna Gora je tada reagovala na efikasan način i spriječila haos na našim ulicama.

Stoga je Vaš poziv, saopšten u poslaničkom pitanju, a upućen meni, kako ste naveli „kao glavnom naredbodavcu u državnoj vlasti“, da odmah oslobodim vaše, citiram „nevino utamničene članove“ - bespredmetan.

Prije svega, Predsjednik Vlade nije nikakav naredbodavac u državnoj vlasti, a posebno ne u sudskoj grani vlasti. Ona je samostalna i nezavisna u svom radu. Sudsku vlast vrše sudovi, a ne predsjednik Vlade.

Pošto Vi to veoma dobro znate, jasno je da i ovakvim pitanjem želite da manipulišete javnošću. Veoma providno. Premijer niti hapsi, niti oslobađa, niti pokreće, niti zaustavlja tužilačko-sudske procese.

Toliko o navodima iz Vašeg pitanja.

Osvrnuću se naravno i na stavove koje ste saopštili u obrazloženju, mada, da budem iskren, nijesam siguran da im treba posvećivati pažnju. Jer je riječ je o apsolutnim neistinama i optužbama bez ijednog argumenta. Neke od ljudi koje pominjete nikada u životu sreo nijesam. Jer je, kao što sam rekao, riječ o apsolutnim neistinama.

Ali, upravo zbog ljudi koje pominjete u negativnom kontekstu i zbog njihovog digniteta, dužan sam da saopštim da nijedan podatak koji ste prezentovali ne odgovara istini. Dakle, izmišljate i blatite ljude, ne nudeći nijedan argument. Na to smo, naravno, navikli kada Vi javno nastupate i začudilo bi me i začudilo bi nas jedino kada bi se desilo nešto suprotno od toga.

Što se tiče Vaših kvalifikacija i političkih ocjena, one jednako tako ne trpe elementarnu logičku provjeru jer su i zasnovane na iskonstruisanim podacima.

Zabrinuti ste zbog dugotrajnog vladanja jedne stranke i sve zapravo se svodi na vapaj za vašim dolaskom na vlast.

Ne vidite i ne razumijete da su razlozi za dugotrajno obavljanje vlasti DPS-a dvostruki.

Prije svega, Demokratska partija socijalista u cijelom ovom periodu nudi građanima najrealnija i najbolja rješenja, i oni joj, veoma racionalno, poklanjaju povjerenje da konstituiše vlast na državnom nivou.

S druge strane, Vi i Vaše kolege iz Demokratskog fronta, kao i iz ostalih opozicionih struktura, vrtite se godinama u istom začaranom krugu paušalnih i neargumentovanih optužbi na račun DPS-a, bez snage, znanja i sposobnosti da ponudite građanima bolji program. I onda se permanentno ljutite na građane što u svakom izbornom ciklusu biraju onoga kome više vjeruju i sa kim znaju na čemu su.

Niko razuman i niko posvećen dobrobiti svoje porodice neće birati neizvjesnost i haos koji Vi nudite.

Da zaključim: u toku je sudski proces, čiji ste i Vi akter, i on se odvija pred licem cjelokupne javnosti i strpljivo ćemo sačekati njegov epilog. Kakav god on bio, uvjeren sam da će pokazati da je Crna Gora država vladavine prava i da su pred zakonom svi jednaki.

Hvala vam.

Klub poslanika Bošnjačke stranke, koalicije „Shqiptaret te vendosur – Albanci odlučno“ – Forca, DUA i AA i Hrvatske građanske inicijative

Genci Nimanbegu

POSLANIČKO PITANJE

Predsjedniče Vlade,

Koji je Vaš stav a time, najvjerovatnije, i Vlade Crne Gore, u odnosu na ukupan poreski sistem u Crnoj Gori? Da li je on održiv sa postojećim poreskim stopama ill se one mogu (moraju) povećati u sljedećim budžetskim godinama?

Postoje li bilo koja razmišljanja u Vladi ill bar Ministarstvu finansija da se dio prihoda koji se ostvaruju preko poreza, npr. porez na dodatu vrijednost, akcize na gorivo, ustupe opštinama kako bi se one finansijski osnažile i omogućilo da mogu kvalitetnije da odgovore na potrebe građana?

Kako komentarišete činjenicu da sve opštine zajedno u 2015. a i u 2016. godini su imale 147 mil eura i 145 mil eura, dok je državni budžet na nivou od 1,5 milijardi eura?

Obrazloženje

Analizirajući Izvještaj o realizaciji Akcionog Plana strategije regionalnog razvoja Cme Gore 2014 - 2020 godine, koji je usvojen u ovom domu prošle sedmice, dolazimo do podataka koji pokazuju da su neophodne promjene u ekonomskom sistemu, a prvenstveno u poreskom sistemu. Podaci koje smo dobili u tom izvještaju pokazuju da je stepen razvijenosti opština u Crnoj Gori veoma neravnomjeran i veliki. Jaz koji postoji između pojednih opština se ne smanjuje već se zadržava i produbljuje. Smatram da je predstavljanje Izvještaja o realizaciji AP Strategije regionalnog razvoja CG 2014 -2020 bila prilika da se i o ovome pokrene debata, ali pošto je ona branjena samo od Direktora direktorata Ministarstva ekonomije, umjesto da bude branjena bar od 4 ministra koji su resorni za ključne razvojne prioritete Vlade Crne Gore, ona je izostala, te koristim ovu institucije kao najodgovorniju koja treba da sintetizuje politiku u tim sektorima.

Očekujem i pisani odgovor.

ODGOVOR PREDsjedNIKA VLADE

Poštovani poslaniče Nimanbegu,

Vlada je na početku svog mandata Planom sanacije budžetskog deficita i javnog duga za period 2017-2021, i Fiskalnom strategijom 2017-2020. godine, definisala mjere koje imaju za cilj uspostavljanje održivosti javnih finansija, odnosno smanjenje budžetskog deficita i uspostavljanje opadajućeg trenda javnog duga u srednjem roku. A jedno od osnovnih opredjeljenja Vlade je i politika konkurentnih i stimulativnih poreskih stopa.

Stoga se posebno vodilo računa da poreske stope imaju minimalan uticaj na troškove privrede i životni standard građana. U skladu sa tim, izmijenjena je i legislativa po kojoj je uvedena nova opšta stopa PDV-a od 21%, uz očuvanje niže stope od 7%, i zadržavanje poreskih izuzeća kada su u pitanju investicije u kjučne razvojne oblasti.

Već godinama imamo jednu od najnižih stopa poreza na dobit u Evropi od 9%, i veoma konkurentnu stopu poreza na dohodak fizičkih lica od 9% i 11%, i njih takođe kroz Fiskalnu strategiju nijesmo mijenjali. Takođe ni stope doprinosa na zarade, kako bismo doprinijeli povećanju zaposlenosti.

Kada je riječ o akcizama, utvrđen je akcizni kalendar po kojem će se usklađivati akcize za određene proizvode.

Implementacijom ovih mjera, uz kontinuirano sprovođenje ostalih mjera ekonomske politike, obezbjeđuje se stabilnost javnih finansija u srednjem roku. Prema tome, postojeći poreski sistem smatramo održivim i opredijeljeni smo da postojeće poreske stope zadržimo na nivou koji je sada propisan.

Kada je u pitanju odnos centralne i lokalne vlasti, težimo njegovoj optimizaciji. Ovaj odnos uvijek zavisi od specifičnosti svake države, a te specifičnosti mora pratiti i fiskalna politika.

Crnu Goru karakteristiše i funkcionalna rashodna centralizacija na državnom nivou, a potrošnja lokalne samouprave isključivo se odnosi na komunalne djelatnosti, i komunalnu infrastrukturu.

Nije potrebno posebno obrazlagati razloge za centralizaciju pojedinih bitnih nadležnosti na državnom nivou, kao što su obrazovanje i zdravstvo, jer je nesporno da malom sistemu kao što je naša zemlja najviše odgovara centralizovani model.

Svakako, Vlada teži da razvija sistem finansiranja lokalnih samouprava zasnovan na principima pravednosti, ekonomičnosti i efikasnosti, a zavisno od funkcija lokalne samouprave. Shodno propisima, jedinice lokalne samouprave se finansiraju iz sopstvenih i ustupljenih prihoda, a dijelom sredstava iz Egalizacionog fonda vrši se izjednačavanje između opština u ostvarivanju prihoda.

Najvažniji sopstveni prihodi su porez na nepokretnosti i prirez porezu na dohodak fizičkih lica, a s druge strane država lokalnim samoupravama ustupa dio prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica, poreza na promet nepokretnosti, naknada za koncesije, i naknada za godišnju registraciju i upotrebu motornih vozila.

U poslaničkom pitanju ste me pitali da li se razmišlja o ustupanju opštinama dijela prihoda koje država ostvari od poreza na potrošnju, odnosno poreza na dodatu vrijednost i akciza. Odgovor bi bio da ovakav model nije primjenjiv, jer se ne bi mogla uspostaviti pravednost u raspodjeli prihoda između samih jedinica lokalne samouprave.

Postoji model po kojem se prepoznaje pripadnost direktnih poreza, odnosno njihova alokacija unutar jedinice lokalne samouprave.

Jedini kriterijum za utvrđivanje eventualno ustupljenih indirektnih poreza po tom modelu, moglo bi da bude glavno sjedište poreskog obveznika, a što bi, u slučaju Crne Gore, isključivo išlo u korist razvijenih jedinica lokalne samouprave, odnosno produbljivanja jaza između razvijenijih i manje razvijenih. Budući da je u našoj zemlji, sjedište najvećih poreskih obveznika dominantno u Podgorici, onda bi po modelu koji navodite u Vašem pitanju, Glavnom gradu bio ustupljen daleko najveći iznos prihoda. Takođe, i sjedište najvećih obveznika akcize je u Podgorici, te bi faktički Glavnom gradu pripadao i najveći dio ustupljenih prihoda od akciza, a ostalim opštinama bi ostao samo zanemarljiv dio.

Ukoliko bismo se opredijelili da poreski obveznici obračunavaju i prijavljuju prihode prema ostvarenom mjestu prometa, odnosno jedinici lokalne samouprave, to bi bio veoma komplikovano, skupo, a može se reći i neprimjenjivo rješenje. Zato, kada su u pitanju porezi na potrošnju, Crna Gora je jedno mjesto oporezivanja.

Kada je riječ o dijelu obrazloženja Vašeg pitanja o tome da li je pravedan odnos u raspodjeli prihoda između centralnog nivoa od 1,5 milijardi eura prema 145 miliona eura na lokalnom nivou, pretpostavljam da ste kod prihoda na lokalnom nivou vjerovatno imali u vidu samo izvorne prihode. Međutim, jedinice lokalne samouprave imaju i dodatne prihode, odnosno, manje razvijene imaju i ostale prihode u koje spadaju i prihodi iz Egalizacionog fonda, tako da su ukupni prihodi lokalnih samouprava za 2016. godinu iznosili 207 miliona eura. Podsjetiću da su prihodi iz Egalizacionog fonda prošle godine činili oko 30% ukupnih budžetskih prihoda opština korisnica Egalizacionog fonda, a sve u cilju izjednačavanja njihovog ukupnog budžetskog prihoda po glavi stanovnika sa ostalim opštinama u državi.

Svakako, svjesni smo da u dosadašnjem periodu nije postignuto potpuno finansijsko izjednačavanje naših opština, a uporedna iskustva pokazuju da za to ne postoji savršen model. Ipak, kako bismo ojačali tekuće budžetske prihode i doprinijeli finansijskoj održivosti, naročito manje razvijenih opština, u pripremi je novi Zakon o finansiranju lokalne samouprave, gdje se još uvijek analiziraju najbolja rješenja u tom pravcu, a imaćemo prilike da u ovom Parlamentu o tom Zakonu razgovaramo.

Dakle, postojanje regionalnih razlika je dio ukupnih razvojnih izazova velikog broja zemalja, i on je uslovljen njihovim realnim stanjem. To, dakle, nije samo karakteristika naše države, već i najrazvijenijih ekonomija svijeta, zbog čega su u EU uspostavljeni Evopski fond za regionalni razvoj, i Evropski kohezioni fond.

Imajući u vidu ovu problematiku, koja datira decenijama, Vlada je 2014. godine usvojila Strategiju regionalnog razvoja do 2020. godine sa ciljem postizanja ravnomjernijeg socio-ekonomskog razvoja lokalne samouprave i regiona, zasnovanog na konkurentnosti, inovativnosti i zapošljavanju.

S obzirom da ste u svom pitanju naveli i Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za primjenu Strategije regionalnog razvoja u 2016. godini, koji je nedavno usvojen u Skupštini Crne Gore, iz istog se može zaključiti da se od ukupnih sredstva opredijeljenih za regionalni razvoj iz centralnog budžeta države, najveći dio odnosio na Sjeverni, kao manje razvijeni region, odnosno manje razvijene jedinice lokalne samouprave.

Takođe, Akcioni plan za impelementaciju Strategije regionalnog razvoja za 2017. godinu, ukazuje da se preko 70% ukupnih ulaganja iz budžeta države odnosi na Sjeverni region (prvenstveno zbog izgradnje prioritetne dionice auto-puta), dok se od ukupnih izvora iz kojih se finansiraju ulaganja u Sjeverni region i manje razvijene jedinice lokalne samouprave, 60% odnosi na ulaganja iz centralnog budžeta. Navedeno se prvenstveno odnosi na izgradnju saobraćajne infrastrukture, unapređenje obrazovne, zdravstvene, socijalne i sportske infrastrukture, zaštitu životne sredine, energetiku, unapređenje konkurentnosti, za razvoj poljoprivrede i turizma, razvoj kulture, razvoj ljudskih resursa i zapošljavanje.

Ovo ide u prilog prethodnom objašnjenju da se u Crnoj Gori, kao i u većini drugih ekonomija, iz prihoda centralnog budžeta finansiraju brojne investicije na nivou jedinica lokalne samouprave, kako bi se ostvario ubrzaniji rast lokalnih privreda, koji se u krajnjem reflektuje na rast ekonomije zemlje u cjelini, i ukupan kvalitet života njenih građana.

Hvala Vam.

Klub poslanika Socijaldemokrate Crne Gore i Liberalna partija Crne Gore

Andrija Popović

POSLANIČKO PITANJE

Poštovani predsjedniče,

Koje mjere će Vlada Crne Gore preduzeti da smanji naš javni dug a da pritom to ne bude na teret građana/ki Crne Gore kroz nove namete i zagušenje privrede, odnosno slobodne inicijative? Kada će građani da osjete boljitak; povećanje plata i penzija, kod prilično dobrih ekonomskih pokazatelja i rekordnog prihoda od turizma, ako se zna da su unutrašnja

dugovanja ogromna, posebno većine crnogorskih opština a nepokrivenost uvoza izvozom, takođe velika?

Odgovor molim i u pisanoj formi.

Obrazloženje

U prvom polugodištu 2017. godine Crna Gora bilježi znatan rast BDP-a u odnosu na isti period 2016. godine. Ipak, ovdje zabrinjava činjenica da je primjetan stalan rast vrijednosti uvoza, što ne ide u prilog nacionalnoj ekonomiji

Povećan uvoz generisan je uvozom opreme i mašina za izgradnju autoputa, a više turista značilo je povećanu konzumaciju uvoza goriva, hrane i pića. Spoljnotrgovinska razmjena je za jedanaest mjeseci 2016. iznosila 2,18 milijardi eura, izvoz je bio vrijedan 293 miliona uvoz je porastao 12,6 odsto odnosno 1 88 milijardi, pa je pokrivenost uvoza izvozom 15,6 odsto, što je jedan od najvećih ekonomskih problema Crne Gore.

Država bi trebalo da se fokusira na jačanje proizvodnje hrane i pića, te da jača poljoprivredni sektor, kako bi se smanjio uvoz. U skladu sa pravilima STO-e i CEFTA-e treba podržati svaku inicijativu privrednika sa ciljem zaštite tržišta od prekomjernog uvoza.

ODGOVOR PREDsjedNIKA VLADE

Poštovani poslaniče Popoviću,

Strateški razvojni cilj Crne Gore je povećanje kvaliteta života svih njenih građana. Da bi se ostvario ovaj cilj, Crnoj Gori je potreban dinamičan ekonomski rast i njegova održivost, kako bi se životni standard naših građana brže približavao evropskom.

U dostizanju navedenog cilja, Vlada kombinuje dvije grupe mjera ekonomske politike. Prva se odnosi na jačanje makroekonomske stabilnosti zemlje, posebno konsolidaciju javnih finansija, kao i jačanje stabilnosti finansijskog sektora. Druga grupa mjera je usmjerena na rješavanje strukturnih problema u ekonomiji, odnosno otklanjanje ključnih prepreka za unapređenje konkurentnosti zemlje, i povećanje potencijalnog privrednog rasta na srednji i dugi rok.

Rezultati navedenih mjera Vladine ekonomske politike u prethodnih gotovo jedanaest mjeseci su veoma dobri. To nije samo moja ocjena, već je to i ocjena vodećih međunarodnih finansijskih institucija i organizacija. A proistekla je iz egzaktnih podataka: realna stopa rasta domaće ekonomije u prvoj polovini 2017. je 4,2 odsto, dok je drugom kvartalu 2017. godine 5,1 odsto.

Dakle, ona je najviša od 2008. godine, i jedna je od najviših stopa rasta u Evropi. Navedeni rezultati premašuju projekciju ekonomskog rasta iz zvaničnih dokumenata Vlade za ovu godinu, koja je projektovana na nivou od 2,7 odsto.

Ekonomski rast je doprinio povećanju zaposlenosti, kao jednom od važnih pokazatelja razvijenosti i životnog standarda u zemlji. Podsjetiću, u prvih osam mjeseci ove godine, prosječan broj zaposlenih povećan je za 6.314 odnosno za 3,6 odsto u odnosu na uporedni period prethodne godine. Povećana je i prosječna neto zarada u zemlji koja je u prvih osam mjeseci u prosjeku iznosila 510 eura. Takođe je nastavljeno sa zakonskim usklađivanjem penzija, a proječna penzija u našoj zemlji je najviša u regionu Zapadnog Balkana.

Složićemo se da su u prvih osam mjeseci ove godine povećane prosječne plata i penzija u odnosu na uporedni period prethodne godine, što je, kako ste u svom pitanju istakli, važno za boljitak naših građana. Svjestan sam da to nije dovoljno da bismo ostvarili prioritetni cilj o kojem sam govorio na početku odgovora na Vaše pitanje – a to je sustizanje životnog standarda građanina EU.

Ali ekonomski rast ostvaren u proteklom periodu ove godine ohrabruje, i svakako jeste mjerljiv korak naprijed u tom pravcu.

Vlada pažljivo vodi računa da sa jedne strane očuva fiskalnu stabilnost, koja između ostalog znači i redovnost u isplati plata, penzija, socijalnih davanja, a da s druge strane, obezbijedi što dinamičniji ekonomski rast.

Zato je Fiskalnom strategijom do 2020. godine, koju je na predlog Vlade usvojila Skupština u julu ove godine, predviđena optimalna kombinacija mjera fiskalne konsolidacije koja će omogućiti stabilizaciju javnih finansija, nastavak održivog ekonomskog rasta i očuvanje nivoa socijalne zaštite najugroženijih slojeva društva.

To je potvrdio i Međunarodni monetarni fond u svom izvještaju za Crnu Goru, ističući da su naše mjere fiskalne konsolidacije dobro izbalansirane.

Nijesmo smanjili zarade službenicima, ali jesmo javnim funkcionerima. Nastavili smo sa zakonskim usklađivanjem penzija. Obezbijedili smo pravedniju raspodjelu socijalnih fondova povećanjem dječjih dodataka, jednokratne naknade za novorođeno dijete, mjesečne naknade do godinu dana za roditelja novorođenog djeteta koji je na evidenciji nezaposlenih ili je student. Pojednostavili smo procedure za ostvarivanje lične invalidnine sa dodatkom za tuđu njegu i pomoć, i proširili bazu korisnika socijalne pomoći i na domaćinstva u kojima član porodice nije vlasnik više od dva uslovna grla, itd.

Takođe, mjerama fiskalne konsolidacije Vlada je sačuvala postojeće stope poreza na dohodak građana, nijesmo predložili povećanje stope doprinosa, niti stope poreza na dobit, a sve sa ciljem podsticanja preduzetništva, novozapošljavanja i daljeg rasta zarada.

Crna Gora i dalje ima konkurentan poreski ambijent sa jednom od najnižih stopa poreza na dobit u Evropi, a i stopa poreza na dohodak fizičkih lica je među nižima.

Prije tri godine, uvedene su fiskalne preferencije za investicije u sektore visokog turizma, prehrambene industrije, kapitalnih investicija i energetike.

Ovi podsticaji podrazumijevaju pravo oslobođenja od plaćanja PDV-a, carine, komunalija, naknada i taksu, kako bi se ekonomski resursi valorizovali na najbolji način.

Vlada je takođe obezbjedila subvencije do 10.000 eura po radnom mjestu za investicije od najmanje 250.000 eura i 10 otvorenih radnih mjesta u Sjevernom regionu, odnosno investicije od najmanje 500.000 eura u ostalim djelovima Crne Gore, kao i niz drugih subvencija za podršku malim i srednjim preduzećima.

Takođe, veoma je značajna kreditna i faktoring podrška preduzećima od strane Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore koji je za 9 mjeseci ove godine plasirao oko 120 miliona eura kredita i faktoringa. Sve navedeno je, dakle, u funkciji proširenja proizvodne i izvozne baze naše ekonomije, koja treba da doprinese daljem povećanju izvoza roba i usluga, i rastu bruto domaćeg proizvoda.

Poslaniče Popoviću,

Nadam se da ćemo se složiti da danas ne bismo mogli govoriti o ekonomskom rastu od 4,2%, povećanju plata i penzija, socijanih davanja i njihovoj pravednijoj raspodjeli, rastu kreditne podrške preduzetnicima i širokoj lepezi bespovratnih sredstava za poljoprivredu i prehrambenu industriju, da mjerama fiskalne konsolidacije nijesmo ojačali finansijsku stabilnost i obezbijedili punjenje budžeta u skladu sa planom. Ja kažem i iznad plana.

U kombinaciji sa fiskalnom konsolidacijom, nastavili smo sa jačanjem konkurentnosti ekonomije sa posebnim fokusom na sprovođenje strukturnih reformi usmjerenih na povećanje efikasnosti državne administracije, reforme u sektorima obrazovanja, zdravstva, na tržištu rada; reforme u poreskoj politici, unapređenju poslovnog ambijenta i sl.

Navedeno u srednjem roku treba da smanji budžetski deficit i javni dug Crne Gore, čiji je veći dio upravo usmjeren na razvoj. Prema preliminarnim procjenama Ministarstva finansija, javni dug sa depozitima je na kraju septembra 2017. godine bio na nivou od oko 64% BDP-a. Pri tome je dug lokalne samouprave činio oko 5,6% ukupnog javnog duga. Opadajućem trendu javnog duga doprinijeće nastavak poštovanja principa da tekuće rashode budžeta finansiramo iz izvornih prihoda, a da zaduživanje u narednim godinama bude usmjereno isključivo za refinansiranje dospelje glavnice duga, i razvojne projekte čijom se realizacijom stvara nova vrijednost u ekonomiji. Zbog toga zaduživanje za razvojne projekte koje ima pozitivne dugoročne multiplikativne efekte u ekonomiji, koji su veći od iznosa duga, nije na teret građana.

Na kraju ističem da Vlada nema u planu donošenje bilo kakvih novih mjera fiskalne konsolidacije, već će naš fokus u srednjem roku biti usmjeren na implementaciju postojećih

mjera, ali i ka daljem unapređenju poslovnog ambijenta koji treba da doprinese očuvanju dinamičnog ekonomskog rasta i nastavku povećanja zaposlenosti, plata i penzija u zemlji.

I na kraju, dozvolite da se ne složim sa Vama, na nivou principa ili pristupa, a on je u Crnoj Gori imanentan. Ovi rezultati nijesu rezultati sticaja različitih objektivnih okolnosti koje se tiču i bezbjednosti i nekih drugih pitanja. Ovo što imamo kao rezultat je rezultat napornog rada u zemlji i stvaranja pretpostavki da se naši resursi valorizuju na potpun i održiv način. I ova Vlada se na takav način ponaša i ovi rezultati su posledica takvog rada Vlade. Zbog toga mislim da mi u Crnoj Gori treba da se radujemo uspjehu, a ne da tražimo razloge, da kažemo kvazi razloge, da taj uspjeh minimiziramo. I naravno kada ste govorili kada će građani osjetiti ovo. Naravno za ovih 10 mjeseci nijesu mogli, niti će biti u stanju da osjete kvalitetnije ove benefite. Crnoj Gori je potrebno otprilike na nivou 5-6 odsto prosječnog rasta BDP-a u narednih nekoliko godina da bismo dostigli, ili počeli sustizati veliki zastoj u razvoju koji ima Crna Gora, region Zapadnog Balkana za razvijenom Evropom. I zbog toga mislim da nam je cilj, ne samo da rast u ovoj godini bude 4,2 odsto, nego ako budemo imali priliku i ako nam se ta prilika ukaže, da on bude i veći.

Hvala Vam.